

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Crynodeb: Cod Ymarfer ar gyfer Archwiliadau Diogelwch ar Ffyrdd Sirol a'r Ymateb 2021

Trosolwg

Cyhoeddwyd fersiwn derfynol Cod Ymarfer Seilwaith Priffyrdd wedi'i Reoli'n Dda ar 28 Hydref 2016. Rhaid i'r Cyngor gydymffurfio â'r cod hwn. Pe *na* bai'r Cyngor yn cydymffurfio â'r cod yna byddai'r risg ariannol yn uwch o ran atebolrwydd a hawliadau, premiymau yswiriant neu gyfyngiadau ar yr yswiriant. Yn ogystal â risg ariannol, byddai perygl i enw da Cyngor Sir Ceredigion o ran argraff a hyder y cyhoedd yn y ffordd y mae'n darparu ei wasanaethau os nad yw'n cydymffurfio â'r cod. Bydd cymeradwyo'r Cod Ymarfer newydd ar Archwiliadau Diogelwch a'r Ymateb yn rhoi amddiffyniad rhesymol i'r Cyngor yn gyson â dull gweithredu Cymru gyfan.

Argymhella'r cod y dylai pob Awdurdod Priffyrdd ystyried syniadau a dulliau newydd o weithio ac arloesi er mwyn ysgogi mwy o effeithlonrwydd. Egwyddor sylfaenol y cod yw y bydd Awdurdodau Priffyrdd yn mabwysiadu **dull seiliedig ar risg** o reoli asedau yn unol ag anghenion, blaenoriaethau a fforddiadwyedd lleol.

well-managed_high
way_infrastructure_c

Mae'r Cod newydd yn cymryd lle'r Cod Ymarfer Priffyrdd wedi'u Rheoli'n Dda ar gyfer Rheolwyr Cynnal a Chadw Priffyrdd, dyddiedig Gorffennaf 2005.

Mae cod Cymdeithas Syrfewyr Sirol Cymru (CSSW) yn cysoni dull y cod newydd ledled Cymru, a chwmnïau yswiriant ac Awdurdodau Priffyrdd ledled Cymru wedi cyfrannu ato. Mae'n mynd i'r afael â'r gostyngiad yn lefel yr adnoddau sydd ar gael i Awdurdodau trwy dargedu'r meysydd uchaf eu risg. Mae'n gwneud hyn trwy ganolbwyntio ar ddau brif faes: amllder yr archwiliadau, a phennu trothwy priodol ar gyfer ymyrraeth.

AMLDER YR ARCHWILIADAU

Y DULL SEILIEDIG-AR-RISG

Cyn hyn, categori'r ffordd a bennai pa mor aml y cynhelid archwiliadau, a maint y diffyg/nam oedd yn pennu'r ymateb oedd ei angen.

Yn hanesyddol mae amllder archwilio awdurdodau wedi bod ar sail dosbarth y ffordd h.y. ffordd A, ffordd B, ffordd C a diddosbarth. Nid oes wnelo hyn fawr ddim â pha mor aml y defnyddir y ffordd na'i phwysigrwydd yn y rhwydwaith lleol. Fodd bynnag, mae hierarchaeth sy'n seiliedig ar risg yn bennaf seiliedig ar y defnydd ar ffyrdd, a hynny'n adlewyrchu'r ffaith os oes perygl neu nodwedd beryglus yn bodoli ar ased **yna mae'r risg yn uniongyrchol gysylltiedig â nifer y defnyddwyr sy'n agored i'r risg honno.**

Derbynnir yn gyffredinol gan y llysoedd ac yswirwyr yr ystyrir ei bod yn rhesymol ac yn amddiffynadwy bod nam diogelwch a gofnodir ar ffordd "brysur", a archwilir yn fisol (bob 30 diwrnod), yn cael ei gwneud yn ddiogel erbyn diwedd y diwrnod gwaith canlynol.

At ddibenion y cod, ystyrir bod rhwng 20,000 a 30,000 o gerbydau'r dydd yn defnyddio ffordd "brysur".

Os lluosir y rhif hwn â 30 (sef y diwrnodau rhwng yr archwiliad) + 1 er mwyn cywiro'r nam, mae hyn yn rhoi 930,000 o ddefnyddwyr priffyrdd sy'n dod i gysylltiad â'r perygl / risg.

Yna caiff hwn ei drawsnewid yn fynegai cysylltiad â'r risg (*risk exposure index*/REI) o 930.

Yna mae'n dilyn y gallai ffordd sydd â 10,000 o gerbydau'r dydd (sef traean yr uchod) fod ag amllder archwilio o dair gwaith y swm hwnnw, 90 diwrnod + 1 iddi gael yr un mynegai risg, h.y. REI o 930. Yna gellir cymhwyso amrywiad lleol ar gyfer llwybrau strategol, amrywiadau gweithredol, tymhorol a chynnal a chadw arferol.

Er enghraifft, mae llawer o'n ffyrdd yng Ngheredigion yn ffyrdd isel eu defnydd. Efallai y bydd gan y rhain lai na 1000 o symudiadau cerbydau y dydd a fyddai, er mwyn rhoi REI cyfatebol, yn ddamcaniaethol yn rhoi amllder archwilio o dros 2 flynedd. Deallir y byddai hyn yn annerbyniol i'r Awdurdod ac y byddai'n cael ei addasu am reswm **cyrral a chadw arferol** i 365, h.y. 12 mis. Mae Cod Ymarfer cyfredol Ceredigion yn nodi'r rhain yn Ffyrdd Mynediad Lleol Categori 4B ac ar hyn o bryd hefyd cofnodir yr amllder archwilio yn 12 mis. Caiff llwybrau strategol Ceredigion eu rhestru mewn dogfen o 2004, 'Llwybrau Strategol yng Ngheredigion', sydd wrthi'n cael ei hadolygu ar hyn o bryd.

Ar hyn o bryd mae amllder archwilio yn cael eu pennu yn ôl hierarchaeth ffyrdd (dosbarth) gydag eithriadau.

- **bob 4 wythnos** Llwybrau Strategol, Ffordd Ddosbarthu Bwysig.
- **bob 12 wythnos** Ffordd Ddosbarthu Eilaidd,
- **bob 26 wythnos** Ffyrdd Cysylltu Lleol
- **bob 52 wythnos** Ffyrdd Mynediad Lleol (archwilir ar hyn o bryd bob 26 wythnos)
- **bob 104 wythnos** Ffyrdd Gwyrdd neu gilffyrdd sydd ar agor i unrhyw draffig (BOAT)

Mae'r cod newydd yn argymhell bod amlder yr archwilio yn cael ei bennu'n bennaf yn ôl defnydd.

- **CHSR cyfrif traffig 20,000- 30,000** bob 4 wythnos
- **CH1 cyfrif traffig 10,000- 20,000** bob 4 wythnos
- **CH2 cyfrif traffig 5,000- 10,000** bob 12 wythnos
- **CH3 cyfrif traffig 1000 – 5000** bob 26 wythnos
- **CH4 cyfrif traffig 200 – 1000** bob 52 wythnos
- **CH5 cyfrif traffig <200** Ymatebol h.y., Cais am wasanaeth yn unig.

Ar hyn o bryd prin yw data cyfrif traffig Ceredigion ond, yn unol ag Awdurdodau eraill ac fel y'u cymeradwywyd gan CSSW, llunnir amcangyfrifon ar gyfer data niferoedd cerbydau a nifer y cerddwyr trwy allosod (*extrapolation*) a defnyddio gwybodaeth leol. Mae'n hanfodol ein bod yn dechrau rhaglen o gasglu data cynhwysfawr i gefnogi'r cod a llywio adolygiadau risg rheolaidd. Mae cynlluniau ar y gweill ar hyn o bryd i gyflawni'r gwaith hwn trwy offer monitro electronig.

Defnyddir yr egwyddor dull-seiliedig-ar-risg hefyd wrth sefydlu trefniadau archwilio. Er mwyn cael sylfaen resymol ar gyfer sefydlu system archwilio, mabwysiadwyd y cysyniad o gysylltiad â risg (*risk exposure*). Mae cysylltiad â risg yn mesur faint o gysylltiad sydd gan ddefnyddwyr â pherygl a defnyddir hwn i asesu amlder sylfaenol a chychwynnol yr asesiadau, ac yna gwneir addasiadau iddo os yw'n Llwybr Strategol, os oes nifer o gerbydau nwyddau trwm, os yw'n rhan o lwybr dargyfeirio ac os yw'n croesi ffin y sir yn ogystal â'r cyflwr presennol ac anghenion cynnal a chadw arferol.

Engbreiffiau Asesu**A4120 o HEOL Y BONT hyd at YNYS SOUTHGATE**

Cyfrif traffig neu amcangyfrif*	Traffig cerbydau nwyddau trwm	Llwybr Strategol* neu Ddargyfeiriol	Croesi Ffin Sirol	Cyflwr	Amllder yn y Cod Ymarfer presennol	Amllder a gynigir
16336	Nac oes	Ydi* Ydi	Nac ydi	Da	4 Wythnos	1 Mis

B4577A o CROSS INN hyd at FYNEDFA FFORDD Y COMISIWN COEDWIGAETH

1145	Nac oes	Ydi*	Nac ydi	Da	12 Wythnos	3 Mis

A486 o FFOSTRASOL hyd at FWLCHYGROES

1000-5000*	Nac oes	Ydi*	Nac ydi	Da	4 Wythnos	1 Mis

A484 o'r HOLT hyd at EIDDO DAN YR ENW KYNANCE

4460	Nac oes	Ydi*	Nac ydi	Da	4 Wythnos	1 Mis

C1019 o BOW STREET hyd at GYFFORDD C1010

1000-5000*	Nac oes	Nac ydi	Nac ydi	Da	12 Wythnos	6 Mis

C1010 o FFYNNON CARADOG hyd at C1019

1705	Nac oes	Nac ydi	Nac ydi	Da	12 Wythnos	6 Mis

C1008 o LANGEITHO hyd at FFORDD BREIFAT I GEFNGWIDDIL

1000-5000*	Nac oes	Nac ydi	Nac ydi	Da	12 Wythnos	6 Mis

C1009 o ABERPORTH hyd at BARC CARAFANAU LLETY

1000-5000*	Nac oes	Nac ydi	Nac ydi	Da	12 Wythnos	6 Mis

U1365 o GYFFORDD B4343 hyd at GWARCASTELL

54	Nac oes	Nac ydi	Nac ydi	Gweddol	52 Wythnos	12Mis**

**Ar gyfer rhesymau anghenion cynnal a chadw sylfaenol

U1461 o GYFFORDD B4576 hyd at BWLCH

200-1000*	Nac oes	Nac ydi	Nac ydi	Da	52 Wythnos	12Mis

U1616 o BRO DERI, BETTWS BLEDRWS hyd at yr C1071

200-1000*	Nac oes	Nac ydi	Nac ydi	Da	52 Wythnos	12Mis

Canlyniadau'r cod newydd

1. Mae'r niferoedd traffig isel yng Ngheredigion yn dangos y gellid lleihau amllder yr archwiliadau ar oddeutu 30%-40% o'n rhwydwaith. Yn ymarferol, mae'n debygol na fydd yn fwy na 30%.
2. Er y byddai amllder yr archwiliadau yn llai, ni fyddai cyfanswm y namau a nodwyd yn gostwng.
3. Ni fyddai nifer y namau Difrifol yn dangos unrhyw newid.
(Safon ofynnol CSSW ar gyfer nam brys yw ei wneud yn ddiogel o fewn 2 awr)
4. Mae nifer y namau Diogelwch yn debygol o ostwng yn y tymor byr.
(Safon ofynnol CSSW ar gyfer nam Diogelwch yw ei wneud yn ddiogel erbyn diwedd y diwrnod gwaith canlynol (CHSR, CH1, CH2) ac o fewn 5 diwrnod gwaith (CH3, CH4, CH5))**
5. Mae nifer y namau Cynnal a Chadw yn debygol o godi.
(Safon ofynnol CSSW ar gyfer nam cynnal a chadw yw 1 mis (CHSR, CH1, CH2), 3 mis (CH3, CH4, CH5))**
6. Mae atgyweirio wedi'i raglennu yn debygol o aros yr un fath.
(Safon ofynnol CSSW ar gyfer atgyweirio wedi'i raglennu yw yn unol â'r rhaglen waith leol)

Elfennau Cadarnhaol

Defnyddio adnoddau ar sail risg. Gellid defnyddio'r adnodd archwilio i gryfhau ymateb y gwasanaeth i faterion eraill megis:

1. Archwilio asedau eraill priffyrdd ac/neu bryderon a gweithgareddau gan gynnwys y canlynol ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:
 - a. Swyddogaethau gwaith stryd e.e. rheoli trwyddedau sgipiau/sgaffaldiau/ffens balis, ymateb i gŵynion am ddiffygion
 - b. Archwiliadau cyffredinol ar bontydd e.e. archwilio'r canllawiau/parapet, waliau ystlys a deciau
 - c. Ffensys diogelwch e.e. â thensiwn, heb densiwn, ffensys trawst (box-beam)
2. Delio â materion gorfodi
 - a. Coed sy'n gordyfu e.e. gwneud ymweliadau safle, rhoi rhybuddion, gwaith dilynol
 - b. Pethau yn rhwystro/amharu ar briffyrdd e.e. gwneud ymweliadau safle, rhoi rhybuddion, gwaith dilynol
3. Darparu dull mwy cyfannol ar gyfer archwilio a chynnal a chadw trwy ategu'r gwaith a wneir gan yr uwch-arolygwyr a vice versa gan felly wella -

4. Effeithiolrwydd gwaith ymatebol wedi'i gynllunio a ddylai atal diffygion cynnal a chadw rhag dod yn ddiffygion/problemau diogelwch.
5. Galluogi ymateb cyson i geisiadau trydydd parti am wasanaeth, hawliadau a chwynion.
6. Casglu data ar fathau o asedau e.e. manylion arwyddion, systemau draenio

Elfennau Negyddol Posibl

1. Argraff bosib gan y cyhoedd o ostyngiad yn yr ymateb cyfredol i ddiffygion.
2. Posibilrwydd cynnydd yn y llwyth gwaith o ganlyniad i fwy o geisiadau gan gwsmeriaid.
3. Posibilrwydd am fwy o geisiadau gan hawlwyd trydydd parti.

Cyfleoedd

1. Adleoli adnoddau fel yr amlinellwyd uchod
2. Elwa o ymateb unedig Cymru gyfan i hawliadau trydydd parti.
3. Crynhoi triniaethau yn waith cynnal a chadw wedi'i gynllunio sy'n fwy cost-
effeithiol

Mae'r cod yn seiliedig ar gyfrif traffig cerbydau a cherddwyr. Bydd angen darparu adnoddau ar gyfer y casglu data hwn yn barhaus.

COFNODI DIFFYGIION

Mae cod ymarfer presennol y Cyngor eisoes yn argymhell asesu risg diffygion trwy ddefnyddio matrices risg (gweler isod). Mae'r dull yn gysyniadol syml ac mae angen nodi effaith bosibl digwyddiad a gwerthuso pa mor debygol yw hi y bydd y digwyddiad hwnnw'n digwydd. Yr hyn sy'n anodd amdano yw nad yw'r tabl yn nodi i ba ddigwyddiad y mae'n cyfeirio ato.

Os yw'n cyfeirio at risg marwolaeth, yna mae'r effaith yn uchel iawn ond gallai'r tebygolrwydd fod yn isel. Os yw'n cyfeirio at y risg i fod yn ddifrod eiddo trydydd parti, gallai'r effaith fod yn isel ond gallai'r tebygolrwydd fod yn sylweddol uwch. Mae'r ddau ddigwyddiad hyn, ac eraill, yn bosibl o ganlyniad i nam ar y briffordd. Mae'r dull presennol felly'n ei gwneud yn ofynnol i arolygwyr priffyrdd ddadansoddi ystod o ddigwyddiadau posibl ar yr un pryd yn ogystal ag amryw o debygolrwyddau er mwyn dod i ymateb priodol i ddiffyg/nam. Mae hon yn dasg anodd gan nad oes data perthnasol ar gael. Heb ddata ar effeithiau a thebygolrwydd daw hyn yn ymarferiad i farn yr unigolyn.

Tebygolrwydd ac effaith	Isel iawn	Isel	Canolig	Uchel
Dibwys	1	2	3	4
Isel	2	4	6	8
Yn weladwy	3	6	9	12
Uchel	4	8	12	16

Amseroedd Ymateb

- Nam Categori 1 amser ymateb – ei wneud yn ddiogel neu ei atgyweirio o fewn 24 awr
- Nam Categori 2H amser ymateb - 5 diwrnod gwaith
- Nam Categori 2M amser ymateb – 20 diwrnod gwaith
- Nam Categori 2L - i'w atgyfeirio i gael ei asesu neu ei raglennu

Ymatebion a gynigir

Categoriâu namau	Disgrifiad	Amser ymateb
Nam Difrifol Categori 1	Sefyllfa lle mae'r swyddog archwilio yn ystyried y risg i ddiogelwch yn ddigon uchel i ofyn am weithredu ar unwaith, e.e. seler wedi cwmpo, gorchudd cyfleustodau ar goll, coeden wedi cwmpo, agoriad heb gaead/yn agored, • Angen ymateb ar unwaith i wneud y safle'n ddiogel	2 awr

Nam Diogelwch Categori 1.1 Categori 1.5	Diffygion/namau sy'n peri risg anaf yn y dyfodol agos i ddefnyddwyr y ffordd, • Angen ymateb cyn gynted â phosibl i gael gwared ar risg bosibl o anaf i ddefnyddwyr	Erbyn diwedd y diwrnod gwaith canlynol (CHSR, CH1, CH2) O fewn 5 diwrnod gwaith (CH3, CH4)
Nam Cynnal a Chadw Categori 2.1 Categori 2.3	Diffygion sydd angen eu trin i'w hatal rhag dirywio i fod yn nam diogelwch cyn yr archwiliad nesaf a drefnwyd, • Angen ymateb i'w hatal rhag dod yn nam diogelwch	1 mis (CHSR, CH1, CH2) 3 mis (CH3, CH4)
Atgyweirio wedi'i raglennu Cat 3	Diffygion sydd angen eu trin er mwyn eu hatal rhag dirywio i'r fath raddau y byddai'n arwain at waith neu gostau ychwanegol.	Yn ôl y rhaglen waith leol

Oherwydd gostyngiad mewn adnoddau, mae Awdurdodau Priffyrdd wedi canfod bod eu gwasanaethau adweithiol yn gorfod canolbwyntio ar ymateb i gynnydd mawr mewn diffygion/namau diogelwch, yn bennaf oherwydd bod triniaethau ac atgyweiriadau arferol yn digwydd yn hwyr ac/neu y tu hwnt i'r adnoddau sydd ar gael. Mae'r cod newydd yn ceisio cryfhau'r ymateb i ddiffygion diogelwch (wrth eirioli dros gael lefel ymyrraeth uwch) wrth atal y diffygion hynny a fyddai, pe na baent yn cael eu trin, yn datblygu'n namau difrifol fel arall. Mae'n gwneud hyn trwy greu lefelau ymyrraeth sy'n newid yn unol â'r mynegai risg (REI).

Pennu Trothwy Priodol

Y prif benderfynydd wrth gategoreiddio nam ar y ffordd nad yw'n beryglus ar yr adeg honno yw pa mor gyflym y gall ddirywio i'r cyflwr hwnnw. Dyluniwyd y drefn i sicrhau atgyweirio ataliol a fydd yn lleihau nifer y namau a allai ddod yn beryglus o ran anaf i bobl neu ddifrod i eiddo.

Bydd gan ffyrdd sydd wedi'u hadeiladu bob amser haen dreulio gynnil, fel rheol yn ddyfnder o hyd at 45mm. Mae'n gyffredin i atgyweirio ddirygwydd oherwydd ymddangosiad twll yn y ffordd (*pothole*) yn yr haen dreulio hon. Pan fo'r haen oddi tano yn gyfan, mae'r nam yn siŵr o aros yn gymharol sefydlog yn y tymor byr h.y. mae dirywio i fod yn nam llawer mwy o faint yn llai tebygol nag yn achos nam sydd

eisoes wedi ymestyn i'r haenau isaf. Am y rheswm hwn, dewiswyd trothwy o 50mm i wahaniaethu rhwng “namau bychain” a “namau mwy o faint”. Bydd nam sy'n 50mm o ddyfnder fel arfer yn dirywio ar lefel yr haen dreulio a'r haen ddilynol oddi tani ac o'r herwydd y duedd yw i'r nam ddirywio'n gyflymach. Mae'r system a bennwyd yn seiliedig ar wahaniaethu rhwng diffygion a namau bob ochr i'r trothwy hwn.

Trefn Atgyweirio Cerbyffordd: Amseroedd Ymateb				
Hierarchaeth cerbyffordd	Nam diogelwch		Nam cynnal a chadw	
CHSR	>50mm	Erbyn diwedd y diwrnod gwaith canlynol	>40mm	1 mis
CH1	>50mm		>40mm	
CH2	>50mm		>40mm	
CH3	>75mm	5 diwrnod	>50mm	3 mis
CH4	>75mm		>50mm	
CH5**	>75mm		>50mm	

Maint y Nam/Diffyg

Mae maint y diffyg/nam a bennir ar gyfer pob math o namau a'r hierarchaeth ffordd REI yn adlewyrchu'r ffaith bod diffygion cerbyffordd yn dirywio'n gyflymach ar ffordd sydd â thraffig trymach o ganlyniad i nifer y cerbydau sy'n rhedeg drostynt. Bydd nam o ddyfnder 50mm ar CH2 ac uwch yn destun traffig cyson gan fod yr holl ffordd hyn yn cludo >5,000 o gerbydau'r dydd. Felly gallai twll yn y ffordd ddirywio'n gyflym i fod yn llawer mwy o faint ac yn dwll/nam mwy peryglus os na chaiff ei atgyweirio'n brydlon. Am y rheswm hwn, mae safon wahaniaethol o ran maint nam diogelwch wedi'i fabwysiadu ar gyfer y safon ofynnol a ddangosir yn y tabl uchod.

Amseroedd Ymateb

Mae'r amseroedd ymateb a gynigir hefyd yn seiliedig ar ystyried lefelau REI gwahanol. Mae'r tabl isod yn dangos sut y cyfrifwyd y risg a'i ddefnyddio i ddangos pa amseroedd ymateb sy'n ofynnol i sicrhau lefel REI gyson o ran y cysylltiad â risg.

Nam Diogelwch					
Hierarchaeth cerbyffordd	AADT	Lefel AADT i'w ddefnyddio yn y cyfrifiad	Nifer y cerbydau sy'n dod i gysylltiad â'r nam cyn ei atgyweirio	Amser ymateb (diwrnodau) sy'n ofynnol i normaleiddio'r cysylltiad	Safon ofynnol a gynigir
CHSR	30,000	30,000	30,000	1	Yr un diwrnod
CH1	10,000-20,000	20,000	30,000	2	Diwedd y diwrnod gwaith canlynol
CH2	5,000-10,000	10,000	30,000	3	Diwedd y diwrnod gwaith canlynol

CH3	1,000-5,000	5,000	30,000	6	5 diwrnod gwaith
CH4	200-1000	1000	30,000	30	5 diwrnod gwaith
CH5**	<200	200	30,000	150	5 diwrnod gwaith

Mae'r Cod Newydd yn awgrymu'r ymateb canlynol ar gyfer diffygion pob lefel:

Namau Difrifol – Cat 1.0 (Ymateb: 2 awr)

Mae'r rhain yn ddiffygion sy'n peri risg o anaf yn syth neu yn y dyfodol agos i ddefnyddwyr ffordd ac fel arfer yn cynnwys eitemau megis seler wedi cwmpo, gorchudd cyfleustodau ar goll, coeden wedi cwmpo, agoriad heb gaead/yn agored. Dylid gwneud diffygion difrifol yn ddiogel ar adeg yr archwiliad os yw'n ymarferol bosibl neu dylai'r arolygydd aros yno hyd nes y gellir gwneud y nam yn ddiogel. Gall ei wneud yn ddiogel fod yn gyfystyr ag arddangos rhybuddion, gosod arwyddion a ddiogelu'r cyhoedd rhag y nam neu i'r arolygydd barcio eu cerbyd dros y diffyg hyd nes y gellir ei wneud yn ddiogel.

Mae'r amser ymateb i nam difrifol yn cyfeirio at yr amser i fynychu'r safle, ei wneud yn ddiogel neu ei atgyweirio. Bydd i'w gywiro cyn gynted â phosib wedyn.

Namau diogelwch Cat 1.1 a 1.5 (1-5 diwrnod gwaith)

Nam sydd angen sylw cyflym oherwydd ei fod yn berygl a all ddigwydd yn fuan.

Bydd namau diogelwch yn gofyn am ymateb cyn gynted â phosibl i gael gwared ar risg bosibl o anaf i ddefnyddwyr, ac fel arfer byddant yn cynnwys eitemau fel tyllau yn y ffordd o faint penodol, peryglon baglu, cyrbau wedi dod yn rhydd ac ati. Os yw'n ymarferol bosibl dylid gwneud namau diogelwch yn ddiogel ar adeg yr archwiliad. Gall hyn olygu arddangos rhybuddion, gosod conau neu godi ffens i amddiffyn y cyhoedd rhag y diffyg/nam. Os nad yw'n bosibl cywiro neu ddiogelu'r nam ar adeg yr archwiliad, dylid gwneud atgyweiriadau o natur barhaol neu dros dro o fewn yr amser ymateb a nodwyd.

*[Safon ofynnol CSSW ar gyfer gwneud nam diogelwch yn ddiogel yw erbyn diwedd y Diwrnod Gwaith Canlynol (Categori 1.1 ar CHSR, CH1, CH2) ac o fewn 5 diwrnod gwaith (Categori 1.5 ar CH3, CH4, CH5**)]*

Mae safon ofynnol CSSW yn rhoi data dimensiynau y gellir eu defnyddio fel canllaw wrth adnabod namau diogelwch. *(Mae gan yr arolygydd sy'n cofnodi bob amser y disgrisiwn/gallu i newid unrhyw ddiffyg i flaenoriaeth uwch/is os yw ei hyfforddiant neu brofiad yn rhoi sail i hynny.)*

Namau cynnal a chadw - Cat 2.1 a 2.3 (1 i 3 mis)

Diffyg/nam nad yw'n nam diogelwch ond y mae angen eu hatgyweirio ar adeg briodol i'w diogelu rhag dirywiad pellach.

Nid ydynt yn peri perygl yn y dyfodol agos i ddefnyddwyr. Namau a diffygion cynnal yw rhai sydd angen cael eu trin er mwyn eu hatal rhag dirywio i fod yn ddiffyg/nam diogelwch cyn yr archwiliad nesaf a drefnwyd

*Safon ofynnol CSSW ar gyfer nam cynnal a chadw yw 1 mis (Categori 2.1. ar CHSR, CH1, CH2), 3 mis (Categori 2.3 ar CH3, CH4, CH5**)*

Atgyweirio wedi'i raglennu Cat 3 (i'w rhestru yn y Rhaglen Waith)

Mae hwn yn nam nad yw'n nam diogelwch nac yn nam cynnal a chadw ond sydd angen ei atgyweirio ar adeg briodol i warchod rhag dirywiad pellach.

Nid ydynt yn peri perygl i ddefnyddwyr yn y dyfodol agos. Mae atgyweiriadau wedi'u rhaglennu yn ddiffygion sydd angen eu trin ar adeg ymyrraeth briodol, er mwyn eu hatal rhag dirywio i'r fath raddau nes bod angen gwaith neu gostau ychwanegol.

(Safon ofynnol CSSW ar gyfer atgyweirio wedi'i raglennu yw yn unol â'r rhaglen waith leol)

**Ystyrir bod lefelau ymyrraeth diffygion ar ffyrdd CH5 yn lefel ymchwilio iddynt. Nid yw lefel ymchwilio yn sbarduno ymateb yn awtomatig. Bydd yn ddyletswydd ar yr arolygydd i neilltuo ymateb priodol i bob nam ar sail ei fath, maint, lleoliad a lefel defnydd y ffordd. Mae ffyrdd CH5 yn ffyrdd isel eu defnydd felly bydd diffygion/namau yn aml yn risg isel i ddefnyddwyr a gellir ymateb iddynt yn unol â hynny e.e. efallai na fydd bob amser yn briodol cofnodi twll 75mm ar gilffordd sydd ar agor i unrhyw draffig (BOAT), ffordd â thraffig isel, fel nam categori 1. Yn yr achos hwn bydd yr Arolygydd yn ymchwilio ac yn ystyried pa gamau i'w cymryd.

Elfennau Cadarnhaol

1. Bydd y timau cynnal a chadw ymatebol yn fwy abl i reoli'r ymateb i ddiffygion/namau o fewn yr amserlenni gofynnol.
2. Bydd modd lleihau nifer yr atgyweiriadau dros dro.
3. Mae'n ddull Cymru gyfan o amddiffyn hawliadau trydydd parti.

Elfennau Negyddol Posibl

1. Dim ond trwy allu rheoli'r Namau Cynnal a Chadw yn llwyddiannus y bydd modd cyflawni buddion y cod. Os na chyflawnir hyn, mae'r rhwydwaith yn

debygol o gael effaith negyddol oherwydd yr ymlacio yn lefelau ymyrraeth Namau Diogelwch.

Cyfleoedd

1. Rhaglennu gwell ar lif gwaith a dylai hynny fod â buddion cost ac adnoddau.
2. Canolbwyntio ar atal nam cynnal a chadw rhag dod yn nam diogelwch, ac felly'r angen i ymateb yn syth yn barhaus.
3. Cynnal a chynllunio rhaglenni gwaith cynnal a chadw cylchol / ataliol megis glanhau gyli, cwteri, ffosydd, clytio ac ati.

Beth yw'r ysgogwyr?

1. Cyflawni'n llwyddiannus ein dyletswyddau Adran 41 fel y nodir yn Neddf Priffyrdd 1980.
2. Cydymffurfio/cadw at ganllawiau'r Deyrnas Unedig (UKLRG), sef Cod Ymarfer Seilwaith Priffyrdd wedi'i Reoli'n Dda 2016 (dull sy'n seiliedig ar risg)
3. Cydymffurfio/cadw at ddull Cymdeithas Syrfewyr Sirol Cymru (CSSW) sy'n seiliedig ar risg wrth reoli priffyrdd.
4. Newidiadau yswiriant (costau premiwm a'r Risg ganfyddedig)
5. Casglu tystiolaeth cyn achos Llys (tystiolaeth bod risg wedi'i gwerthuso a'i blaenoriaethu)
6. Defnydd mwy effeithlon o adnoddau ariannol a dynol
7. Anghenraid i'r Cyngor ddangos ei fod wedi gweithredu'n rhesymol gan felly ddarparu amddiffyniad Adran 58 iddo'i hun.

Mae'r Awdurdod ar hyn o bryd yn perfformio'n dda yn ei ddyletswydd i gynnal a chadw'r priffyrdd a bwriad y cod newydd yw gwella ein gwaith cynnal a chadw a'n hamddiffyniad o dan adran 58 y Ddeddf Priffyrdd trwy ddull cyson ledled Cymru gyfan.

Argymhelliad

Cymeradwyo'r Cod Ymarfer ar gyfer Archwiliadau Diogelwch ar Ffyrdd Sirol a'r Ymateb 2021